

podle § 259 č. 2 tr. ř. zproštěn obžaloby naň podané pro přečiny shora uvedené, v jazyku německé menšiny, jsouc při tom zastoupena advokátem. K tomu by byla oprávněna jen, kdyby byla příslušníkem jazyka národní menšiny (čl. 16 a 19 vlád. nař. ze dne 3. února 1926, č. 17 sb. z. a n. a § 1 a 2 zák. z 29. února 1920, č. 122 sb. z. a n.). Podle úředního vysvědčení krajského soudu obchodního v Praze ze dne 28. prosince 1934 je v obchodním rejstříku zapsána žalobkyně napřed česky »P. a., akciová společnost«, pak německy »P. A., Aktiengesellschaft« se sídlem v Praze. Odštěpný závod v T. není zapsán v obchodním rejstříku pražského krajského soudu obchodního a z firemních spisů nevyplývá, že by tam bylo inženýrské bureau žalobkynino. Ostatně je však vždy rozhodným zápis společnosti v obchodním rejstříku v sídle společnosti.

Jednací řeč společnosti ve stanovách uvedena sice není, avšak vzhledem k tomu, že stanovy jsou sepsány též v jazyku státním a že vyhlášky společnosti se dějí podle stanov v úředním listu republiky Československé, jenž se vydává v jazyku státním, je zjevno, že jednací řečí společnosti je jazyk státní, když ne výhradně, jistě aspoň vedle jazyka jiného, a tu podle čl. 16 odst. 3 jaz. nař. jest u právnických osob, ke kterým patří i soukromá žalobkyně, pro jich příslušnost k jazykové národní většině nebo menšině, mají-li několikerou jednací řeč, rozhodným státní jazyk, je-li také jazykem zápisu nebo jednací řeči, zejména, je-li uveden v zápise na prvním místě. Při zápise soukromé žalobkyně v obchodním rejstříku jest uveden státní jazyk na prvním místě, jak vyplývá z citovaného úředního vysvědčení, a je tudíž soukromou žalobkyni čítati ku příslušníkům jazyka státního.

Zmateční stížnost ohlásil a provedl za žalobkyni právní zástupce, a to, ač ona je příslušníkem státního jazyka, v jazyku německé jazykové menšiny. Poněvadž podle čl. 17 jaz. nař. je rozhodným pro podání nikoli jazyk, jehož užívá zmocněnec strany, nýbrž jazyk strany samotné a jejím jazykem je jazyk státní, mělo se ohlášení i provedení zmateční stížnosti státi v jazyku státním (§ 1 jaz. zák. a čl. 1 odst. 2 jaz. nař.). Poněvadž se tak nestalo, bylo zmateční stížnost odmítnouti podle čl. 4 odst. 3 jaz. nař. jako nehodící se, aby o ní bylo po zákonu zahájeno jednání.

Čís. 5187.

Urážka na cti.

Pojem, povaha a meze kritiky netrestné.

Výklad označení »snůška variant«.

(Rozh. ze dne 14. ledna 1935, Zm I 384/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost soukromého žalobce do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 6. března 1933, jímž obžalovaní byli podle § 259 č. 2 tr. ř. zproštěni obžaloby pro přečin proti bezpečnosti cti podle §§ 487, 488, 491 tr. z. a § 1 zák. čís. 124/24 sb. z. a n., pokud se týče přestupek podle § 6 zák. čís. 124/24 sb. z. a n.

Z d ů v o d ů :

S hlediska zmatku č. 9 a) § 281 tr. ř. snaží se stížnost především do-
líčiti, že pozastavený článek není kritikou literárního díla soukromého
obžalobce, ježto kritikou je jen úsudek náležitě argumentovaný, t. j. opí-
rající se o vážné důvody, nýbrž že je psán takovou formou, že má kon-
kretní způsobilost, porušit úsudek společnosti o osobní a mravní hod-
notě soukromého obžalobce. Leč nelze vážně pochybovati o tom, že po-
zastavená část článku je úsudkem o díle soukromého obžalobce, posu-
zováním toho díla, neboť se zabývá jen dílem tím a uvádí co obsahuje,
jakým způsobem je psáno a jaký činí dojem. Úsudek takový je v obec-
ném slova smyslu kritikou. Okolnost, zda úsudek ten se opírá o vážné
důvody, byla by přišla v úvahu při důkazu pravdy nebo pravděpodob-
nosti podle § 4 tisk. nov., kdyby v pozastavené stati byla bývala shle-
dána skutková podstata urážky na cti. Kmetský soud pojal do své úvahy
obsah celého článku i nezažalovanou část jeho a dospěl, vykládaje vý-
znam, smysl a dosah pozastavené stati, k závěru, že soukromý obža-
lobce se v zažalované stati neviní z literární krádeže, podléhající sank-
cím autorského práva, a že kritika je sice nepříznivá, že se však nedo-
týká osobní hodnoty a mravní kvality soukromého obžalobce, ani svou
formou nenabývá takového rázu zesměšňujícího, že se tím soukromý
obžalobce snižuje v úctě a vážnosti spoluobčanů, naopak se v článku
uznává, že dílo stálo soukromého obžalobce mnoho práce.

Správný je úsudek kmetského soudu, že soukromý obžalobce není
v pozastavené větě »snůška variant jednotlivých otevření, opsaných ne-
odborně z děl různých autorů« obviněn z literární krádeže. Slovo
»snůška variant« znamená v případě tomto jen to, co soukromý obža-
lobce sám na prvním listě svého díla »Desatero hry šachové a přehled
zahájení« za obsah jeho uvedl: »Varianty světových mistrů. Nejlepší
tahy útočné, obranné a protiútočné«, totiž, že varianty, což přirozeno,
byly sneseny z děl různých autorů. Odpovídá tedy slovo »snůška« v pří-
padě tomto podle celé souvislosti článku slovu »kompilace«, »sbírka«,
jak správně usoudil kmetský soud. Nelze proto přisvědčiti vývodům stíž-
nosti, že obžalovaný pozastavenou částí článku vinil soukromého obža-
lobce z deliktů §§ 22, 23 a 44—47 aut. zákona, vždyť článek neuvádí
nic, co by poukazovalo k tomu, že soukromý obžalobce beze svolení
oprávněného vydal výtah díla »varianty jednotlivých otevření«, nebo že
jeho zpracování nemá ráz nového díla původního a že, cituje jednotlivá
místa nebo části vydaného díla, neudal původce neb určitý pramen, tím
méně, že soukromý obžalobce porušil původské právo vědomým zá-
sahem.

I v ostatním posoudil kmetský soud správně význam pozastavené
stati. »Opsání« variant jednotlivých otevření (světových mistrů hry ša-
chové) je nutným předpokladem díla soukromého obžalobce »desatero
hry šachové a přehled zahájení«, které má sloužiti »začátečnickům ke
studiu, pokročilým k opakování« a které obsahuje »moderní theorii a
mistrovskou kritiku«. Ani slovy »neodborně opsaných« (variant jednotli-
vých otevření) »s mnohými chybami«, ani slovy »na sešitu jsou na prvý
pohled patrný stopy toho, že byl psán šachovým laikem, třebaže stál

autora mnoho práce«, nepřekročuje kritika, zajisté nepříznivá, meze věcného posuzování vědeckého díla a nedotýká se ještě svým obsahem lidské hodnoty způsobem, jímž je soukromý obžalobce uváděn v nebezpečí, že v očích jiných lidí ztratí na předpokladu vážnosti a úcty, na níž má nárok podle své osobnosti. Nelze přisvědčiti stížnosti, že obžalovaný uvedenými projevy vytýká soukromému obžalobci naprostý nedostatek primitivního vzdělání a duševní méněcennost a že útok směřuje proti intelektu soukromého obžalobce. To nelze vyvozovati ani ze slov »neodborně opsaných . . . . s mnohými chybami«, ani z ostatních slov pozastavené stati. Že n e z a ž a l o v a n á část pozastaveného článku soukromého obžalobce snižuje, kmetský soud uznal. Tato část nezabývá se již kritikou obsahu díla soukromého obžalobce, nýbrž jen okolností, že soukromý obžalobce zneužil jména mistra Flohra tím, že dal o své újmě pod titul (díla) vytisknouti, že »sešit revidoval mistr Flohr«. Nemůže proto tato část býti důkazem o celé tendenci článku. Naopak možno právě z toho, že soukromý obžalobce dal, jak sám připouští, pod titul svého díla — ať již právem či nikoliv — vytisknouti »Revidoval Salo Flohr, mistr Prahy«, souditi, že soukromý obžalobce sám se nepovažoval za takového odborníka (hry šachové), že by v jeho díle se nemohlo vyskytnouti nic neodborného, zvláště ne neodborně opsané varianty jednotlivých otevření, nebo že použil jména mistra Flohra o důvodů reklamních. Soukromý obžalobce sám netvrdí, že by byl šachovým mistrem neb obecně uznaným odborníkem; je šachovým amatérem, který ovšem byl spisovatelsky činným, a nebyla proto snížena jeho mravní a osobní hodnota v očích šachistů a jeho spoluobčanů vůbec, pokud se v kritice jeho díla uvádí, že bylo psáno »šachovým laikem« a »neodborně«.

Čís. 5188.

Pro obor ustanovení §§ 10, 18 odst. 3 zák. čís. 126/33 sb. z. a n. se nevyžaduje, aby se rozšiřování stalo způsobem v § 6 zákona o tisku uvedeným, nýbrž stačí jakékoliv jednání, jímž se obsah zakázaného cizozemského tiskopisu dostává k vědomosti druhé osoby (na př. i pouhé jeho půjčení druhé osobě, aby si jej přečtla).

Skutková podstata přečinu podle § 18 odst. 3 zák. čís. 126/33 sb. z. a n. je ztělesněna i v pouhém překročení zákazu »rozšiřování«, aniž je třeba, by pachatel překročil zároveň i zákaz dovozu a dopravy.

(Rozh. ze dne 15. ledna 1935, Zm I 1105/34.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl částečně po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Litoměřicích ze dne 29. května 1934, jímž byl obžalovaný zproštěn podle § 259 čís. 2 tr. ř. obžaloby na něho vznesené pro přečin podle § 18 odst. 3 zákona čís. 126/1933 sb. z. a n., napadený rozsudek ve zprošťující části zrušil a uznal obžalovaného vinným, že dne 9. února 1934 v Děčíně překročil zákaz rozšiřování zakázaného časopisu »Das 12 Uhr Blatt-Berliner Mittagszeitung«, čímž spáchal přečin podle § 18 odst. 3 zákona ze dne 10. července 1933, čís. 126 sb. z. a n.